

dvorani, kder so nemški dijaki pili, peli in jedli, se snidejo se vé hudo drug na drugega razdraženi. Čehi so zapeli stojé in gologlavi cesarsko pesen česki ter zahtevali, naj tudi nemški dijaki kape snamejo. Tega niso storili in potem so začele besede, psovke leteti simotamo, kmalu tudi kupice, palice, stoli in naposled je bil krvav tepež. Žandarji so komaj zabranjevali največje nesreče. Českim dijakom se pridružijo česki delavci, komiji, meščanje tako, da so Nemci morali bežati proti Veltavi na paroprod. Mnogo izmed njih bilo je hudo tepenih. Jednemu so oko izbili. Zvečer bila je vsa Praga po konci in razdražene množice so začele hudo razsajati in Nemcem šipe pobijati. Jednak ramovž bil je 29., 30. jun. in še 1. julija. Policaji in žandarji so okolo 30 nemirnežev zaprli in se vrši sedaj preiskava.

Vsak avstrijski domoljub obžaluje in obsojuje, kar se je zgodilo v Pragi. No, in priznati moramo, da so česki župan v Pragi, in starejšinstvo, dalje česki profesorji in poslanci, boljši česki listi vse žile napeli, da so Čebe potolažili in odvrnoli od nadaljšnjega razsajanja.

Zelo drugače obnašajo se liberalni nemški listi, poslanci in njihovi pristaši. Prvi še le prav ščujujejo namesto, da bi ljudi mirili, ter strašijo Nemce, kakor da bi bil res kdo izmed njih ubit in bi se jim bilo bati, da bodo vsi poklani. Nemški poslanci so se zbrali v Pragi in hoteli kar pred cesarja, kakor spomladi od liberalcev zapeljani kmetje. V prvem hipu so mislili, da bodo grofa Taaffeja podrli: dunajski mestni zastop je strastno resolucijo sprožil, v nemško-magyarskem listu „Pester Lloyd“ so zvali Bismarka na pomoč, češ, da bodo vsled tepeža v Pragi prijazne razmere med Avstrijo in Nemčijo prenehale, zraven pa so legali, da hoče cesarjevič Rudolf iz Prage uiti, da nameravajo svitli cesar novo ministerstvo poklicati — vse ker je par dijakov bilo tepenih. To je bilo preveč. Ustavoverci so prezgodaj razkrili svoje črteže. To so nemški poslanci sami kmalu zasluhili in toraj se zadovoljili z nepotrebnim pozivom do českich Nemcev, naj se držijo svoje nemške narodnosti, katero jim itak nihče ne zatiruje.

Tako utegne tedaj tudi ova rabuka nemško-liberalne stranke kmalu v mlako pasti. Vendar škodovala jim bode veliko več, nego spodletelo jim ščuvanje kmetov v letošnji spomladi zadevno gruntni davek; kajti razkrite njihove spletkarije ob priliki neredov v Pragi bodo meščanstvo jim odvrnole tako, kakor je njihovo žuganje z Magyari in Bismarkom močno razžalilo avstrijsko domoljubje! Ali se mi vtikamo, kedar se Magyari pri volitvah tepejo in umarjajo? Ali je Bismark našemu cesarstvu jero? Izdajica je vsak, kdor zakletega sovražnika Avstrije vabi, naj bi se v njene znotranje domače zadeve vtikal. No, in ta madež je zopet vžgan nemško-liberalnej stranki. Hvala Bogu, da smo jo v manjšino potisnoli. Sčasoma jo moramo čisto potlačiti, to samopašno, sebično, gospodstva-

želno in nevarno stranko, ki se krmi in živi le od hujskanja avstrijskih narodov! Narodi pa hočejo mir in zastopnost med seboj!

Gospodarske stvari.

Nova sušilnica za sadje.

Gospod Alfred Hartmann, inženir v Trnovem na Kranjskem, je izsumil novo sušilnico za sadje. Ta nova sušilnica ima za nasipavanje sadja 26 metrov prostora, na kateri prostor se more 24 mernikov črstvega zrelega sadja nasuti.

Za kurjavo se more vzeti vsaka sorta premoga, šote ali drv. Potrebuje se kurjave prav malo, ker je naprava cele sušilnice taka, da majhen ogenj veliko vročine daje. Češplje se v 12—14 urah nježno in lepo posuše.

Sušilnica se, dokler je v porabi, s črstvim zrakom napaja. Toplota vlago v sopar spreminja in novi zrak sopar in vlago odpravlja. Tako je stvar, ki se hoče sušiti, vedno z novim in subim zrakom obdana. Kolikor bolj se pa ti dve stvari podpirate, toliko bržeje se sadje tudi suši.

Potroški za tako sušilnico so primeroma prav majhni in iznašajo okoli 130 gold. Zidovje ob straneh se more ali iz žgane ali nežgane opeke, pa tudi iz kamna ali celo iz spletenega vrbovja napraviti.

Gosp. inženir Hartmann je rad pripravljen, če mu kdo 6 gold. dopošlje, posebne načrte napraviti, po katerih je vsaki zidar v stanu tako sušilnico pozidati. Tudi je gosp. Hartmann pripravljn oskrbeti za kurjavo pripravo iz železa in poslati kilogram po 80 kr. Adresa se napiše: Alfred Hartmann, Ingenieur, Dornegg in Krain.

Pojatnica.

Pri goveji živini so samo francozi ali pojatnica pglavitna bolezen, ki je po postavi na 30 dni zavarovana. Ta bolezen ima svoj postanek v boleni spremembi raznih žlahtnih organov živalskega trupla.

To bolezen dobivajo najbolj krave v mlajših letih. Razvija se le bolj po času, tako da se prvi pojavi te bolezn skoraj vsakokrat spregledajo, ali sploh še opazijo ne. Celó živinskemu zdravniku je mnogokrat nemogoče prve početke zboljenja pri živi kravi spoznati in še določno izreči ta ali ona krava je pojatna. Zanesljivo gotovo se ta bolezen še le spozna, ko se zaklana žival raztelesi ali sekaira. Ta bolezen trpi včasih mesece, celo kakor skušnja uči, leta, da slednjich živinčeta, ako se prej pod sekiro ne denejo, popolnoma suha poginejo. Iz tega je tudi jasno, da se pri tako bolenih kravah cela vrsta raznih bolenih prikazni opaziti more.

Pri kravah se ta bolezen naznanja — pa tudi ne vsakokrat — po nekako prekomernem spolnem nagonu. S tem pa ni nikakor rečeno, da bi to bilo nezmotljivo znamenje te bolezn, ker je

mного drugih bolenih sprememb na spolovilih, ktere iste prikazni provzročiti morejo. Tudi ni resnično, da se ta bolezen samo pri kravah nahaja, ker tudi vole in bike napada.

Na poslednji stopinji te bolezni opazujemo nektera znamenja, iz katerih se more z nekako gotovostjo na to bolezen uže pri živih živinčutih sklepati. Tako so sliznice ali slizne mreže v nosu blede, v žolto barvo cikojače; oko je medlo, koža trda, kakor pergamen pošlatati, dlaka brez vsega svita in namršeno od kože štrleča, pod pazduho, v grli in med stegni, v dimljah se nahajajo debele, trde, večjidel ne boleče, tudi ne bolj vroče oteklina. Nekatere izmed teh gump so po 2 in še več funtov težke. Živali napada driska in hudo smrdeči izločki grejo od njih. Temu se pridruži sušica, živali ne jejo rade in to, kar snejo, ne prebavijo. Živali se nerada vlegajo in večjidel stojé z razkoračenima prednjima nogama in raztegnjenim vratom. Kedar se vležejo, le kratek čas ležé, težko in kratko dihajo in od časa do časa hripavo pokajljavajo, zlasti, kedar se mrzle vode napijejo. Vse te bolene prikazni se od dne do dne hujšajo, vse vračenje je zastoj in slednjič se žival zaduši in pogine.

Vzroki, iz katerih ta bolezen nastane, še niso znani. Mnogo se jih navaja, ali točno dokazan ni nobeden.

Planinski pašnik za žrebeta na Pohorji se ne more dati prirediti, ker bi stroški bili preveliki. Tako sta spoznala pri komisijonskem obhodu g. plem. Haupt, predsednik konjerejskega društva, in g. dr. Klingan. Pač pa se priredi takšna paša na Meninski planini pri Gornjem gradu.

Dopisi.

Iz Koroškega. (Novi knezoškof — šole — reklamacije — uradniki). Novi knezoškof mil. g. Peter Funder bili so od cesarja imenovani dne 30. marca t. l., dne 25. junija od salcburškega nadškofa potrjeni, 26. jun. v Salcburgu blagoslovljeni ter so cesarju dne 28. jun. zvestobo prisegnoli in se 29. jun. popoldne pripeljali v Celovec, kder bodo dne 10. jul. ob 8. uri zjutra slovesno vpeljani v stolno cerkev in škofovsko palačo. Pri blagoslovljenji v Salcburgu bili so sledeči p. n. preč. gg. duhovniki iz Koroškega navzoči: Duda, Rauscher, Alijančič, Serajnik, Kornke, Ferčnik, Hofmajer, Leks, Jan. Pichler, Rainer, Šervicelj, Smrečnik, Črnic. — Dne 24. jul. 1872 zaukazom št. 1842 je deželni šolski svet le malo slovenskih šol Slovenceem še pustil, toda zaukazal, da se uže v 2. letu naj začne z otroci le nemški govoriti in poučevati. L. 1877. dne 11. aprila izišel je drug zaukaz, v katerem se le onim učiteljem petletne doklade obetajo, kateri zamorejo dokazati, da so vspesno otroke ponemčevali. In res učitelji, katerim so se otroci slovenski preveč usmili, ne

dobivajo doklad k plači. Slovencei toraj slovenskih šol na Koroškem nimamo. — Okolo Špitala so ljudje močno nevoljni, ker so imeli neznano veliko z reklamacijami dela. Referent je bil pri cenilni okrajni komisiji g. plem. Tornazza. Sedaj pa morajo čuti, da je zopet plem. Tornazza referent, da zadobi priliko svoje lastne pomote popravljati. — V Borovljah imamo sedaj dovolj uradnikov, ki slovenski ne znajo. Ali ni še zadosti, sedaj dobimo še v Doberloves slovenščine popolnem neveščih uradnikov. To nam je jednako-pravnost, da se Bogu usmili.

Iz Ljutomera. (Razne stvari.) Letos vendar enkrat upamo dobro leto, ako nam božja roka prizanese in nas toče ovaruje. Na polji se kaže izvrstno: rž in pšenica je lepa, da uže več let ne tako. Po vinogradih je v obče dobro, posebno je veselo, da je ob času cveta vreme streglo, kabrnki so hitro in čisto se obrisali. Toraj je tudi po goricah veselo upanje. Saj prav! da bi si z davki preobloženi ubogi kmet in tržan nekoliko odednil. Naši Slovencei si večkrat umislijo kako mično kratkočasnico. Dne 13. junija je bilo na Krapji, kjer prebivajo poštenjaki prve vrste, gostovanje. Kmetiška deklina si je vzela tržaškega sina. Pri dobri volji je nastal govor, da bo tržan na deželi moral hlače odložiti in se po stari slovenski šegi v breguše obleči. Bila je vadla sklenjena, da bo ženin s svojimi drugimi Krapjinskimi kmetišskimi tovarši se prihodno nedeljo pripeljal v trg v bregušah. Vadla se je spolnila. Popoldne se je pripeljalo 16 mož na enem vozi, vsi v belih bregušah, na sredi je eden visoko držal razvito slovensko bandero, ženin sedeč med dvema tovaršema je vozil s štirmi krasnimi konji. Zabava je bila nedolžna, pa dobra. Dne 1. julija se je pri Muri zgodila velika nesreča. Naši murski kmetje imajo sem ter tje travnike prek Mure. Peljali so se s 3 vozi po seno. Z naloženo krmo so šli proti brodu. Nepazljivost je bila uzrok, da so brezskrbno vozili tik vode, ter pregledali, da je bistra Mura cesto podjela. Dva srečno prevožita. Tretjemu se zadnje kolo vdere, prekuene se zadnji del voza v globočino, potegne oba konja za seboj, in vse plava proti mlinom. Voz in konja prideta pod mlin, ki ga nekoliko poškodita, potem uboga živina utone. V Ljutomeru stanuje peščica ljudij, ki se k Nemeem prišteva. Naj imajo s tem veselje; narodno stranko to ne briga. To pa se ne da prenesti, to se mora pokregati, da se ovi vtikajo v naše osebne reči, kakor da bi bili naši varuhi, in če kdo kaj početi hoče, bi moral od njih privoljenja dobiti. V „Tagespošti“ nek zarovani dopisun gospodu Kukoveu sponaša potovanje v Rimo, in blati blagoslovu, ktereга bo od sv. Očeta prinesel. Kde se je ta nesramen писаč poštenja učil? Kde si je zajel svojo loško omiko? Ali misli, da se je treba vsakemu pri njem najaviti in od njega dovoljenja dobiti, ako hoče kam dalje od doma pogledati? Mislim, da je vendar pametnejše in poštenejše